



DR.ALEXANDRU-CORNELIU
ARION

ॐ
PANTEISMUL
HINDUIST
ȘI
ÎNVĂȚĂTURĂ
CREȘTINĂ
DESPRE
DUMNEZEU

EDITURA ENCICLOPEDICĂ

CUPRINS

ARGUMENT	5
INTRODUCERE	11
CAPITOLUL 1	
TRĂSĂTURI FUNDAMENTALE ALE IDEII DE DUMNEZEU	15
1.1. Locul lui Dumnezeu în Filosofie	16
1.2. Conceptualizarea teologică a lui Dumnezeu	17
2. Existența lui Dumnezeu în Filosofie	20
3. Existența lui Dumnezeu în Teologie	22
3.1. Negăție și Analogie	23
CAPITOLUL 2	
PANTEISMUL ȘI FORMELE SALE DE MANIFESTARE	27
1. Prezentarea panteismului	28
2. Panteism și panenteism	33
3. Tipuri de panteism	39
3.1. Monismul lui Parmenide	40
3.2. Panteismul emanațional al lui Plotin	40
3.3. Panteismul modal al lui Spinoza	42
3.4. Panteismul evolutiv al lui Hegel	43
CAPITOLUL 3	
ÎNVĂȚĂTURA HINDUISTĂ DESPRE DUMNEZEU	49
Preliminarii	49
1. Concepția despre divinitate în Perioada Vedică	53

1.1. Corpul literar al Vedei și cele patru secțiuni ale sale	53
1.2. Evoluția concepției de divinitate de la politeismul antropomorfic la Supremul Brahman	58
1.3. Upanișadele și concepția lor despre divinitate	73
2. Concepția despre divinitate în perioada epică	99
2.1. Trăsături definitorii ale perioadei post-vedice (epice)	99
2.2. Divinitatea în marile epopei: Rāmāyaṇa și Mahābhārata	110
2.3. Concepția despre Dumnezeu în Bhagavad-Gītā	116
3. Concepția despre divinitate în perioadele Sūtrelor	132
3.1. Brahma-Sūtra. Noțiuni preliminare	132
3.2. Absolutul impersonal al Brahma-Sūtrei și aspectul său personal	135

CAPITOLUL 4

CONCEPȚIA DESPRE DIVINITATE ÎN PERIOADA SCOLASTICĂ

SAU EPOCA SISTEMELOR	145
1. Introducere în epoca sistemelor	145
2. Problema divinității în școlile Nyāya-Vaiśeṣika	150
3. Concepția despre divinitate în filosofia Sāṅkhya	163
4. Yoga și concepția sa despre divinitate	176
4.1. Rolul divinității în Yoga	186
5. Concepția despre divinitate în Mīmāṃsā	196
6. Configurația divinului în sistemul Vedānta	203
6.1. Vedānta pre-śāṅkariană	204
6.2. Advaita Vedānta sau teologia śāṅkariană a monismului absolut	211
6.3. Viśiṣṭādvaita Vedānta sau teismul lui Rāmānuja	266
6.4. Alte configurații ale divinității în cadrul Vedāntei	310

CAPITOLUL 5

EVALUARE COMPARATIVĂ A CONCEPȚIEI DESPRE DIVINITATE ÎN HINDUIISM ȘI CREȘTINISM

1. Panteismul hinduist și teismul personalist creștin	317
1.1. Panteismul hinduist	317
1.2. Teismul personalist creștin	335

2. Trimūrți, triada hinduistă și Sfânta Treime sau triadologia creștină	349
2.1. Problema lui Trimūrți sau încercarea de evaluare ternară a divinității	350
2.2. Sfânta Treime sau depășirea, prin conceptul de „persoană”, a schemei impersonal-modaliste	359
2.3. Incompatibilitatea dintre Trimūrți și Sfânta Treime	373
3. Conceptul hinduist de avatâr și Întruparea creștină	382
3.1. Valorizarea divinului din perspectiva avatârului	383
3.2. Avatârul hinduist în perspectiva evenimentului unic al Întrupării	396
4. „Unio mystica” în hinduism și creștinism	410
4.1. Mistica și limbajul ei simbolic	412
4.2. Unirea sau identificarea mistică în hinduism	420
4.3. Unirea mistică în creștinism, expresia adevăratei comuniuni cu Dumnezeu	432
CONCLUZII	451
BIBLIOGRAFIE	463
1. Hinduismul	463
2. Creștinismul	465
3. Enciclopedii, dicționare	466
4. Lucrări secundare	467
5. Lucrări de specialitate	468